

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

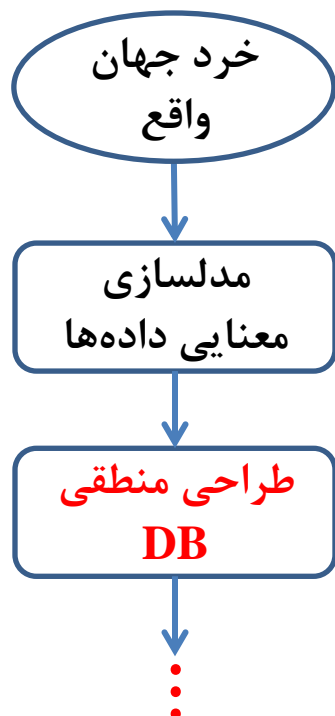
بخش سوم :
طراحی منطقی

مرتضی امینی

نیمسال دوم ۹۱-۹۲

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

☐ مدل‌سازی داده‌ها می‌تواند در سطوح انتزاعی مختلفی صورت پذیرد.

☐ سطح پایین‌تر از سطح مدل‌سازی معنایی داده‌ها، سطح طراحی منطقی است.

☐ **سطح طراحی منطقی:** برای نمایش پایگاه داده‌ها در این سطح از مفاهیمی استفاده می‌شود که مستقل از مفاهیم محیط فایلینگ پایگاه داده‌ها است.

□ بحث مقدماتی: دیدگاه کاربردی [و نه تئوریک]

□ برای طراحی منطقی پایگاه داده‌ها (و همچنین عملیات در DB و کنترل DB) هم امکان خاصی لازم است: یک **مدل داده (DM)**، که شامل یک **ساختار داده (DS)** است.

□ مفاهیم مطرح در طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

□ ساختار داده جدولی : TDS

□ پایگاه داده جدولی : TDB

□ زبان پایگاهی جدولی : TDBL

□ چرا DS (در معنای عام)؟

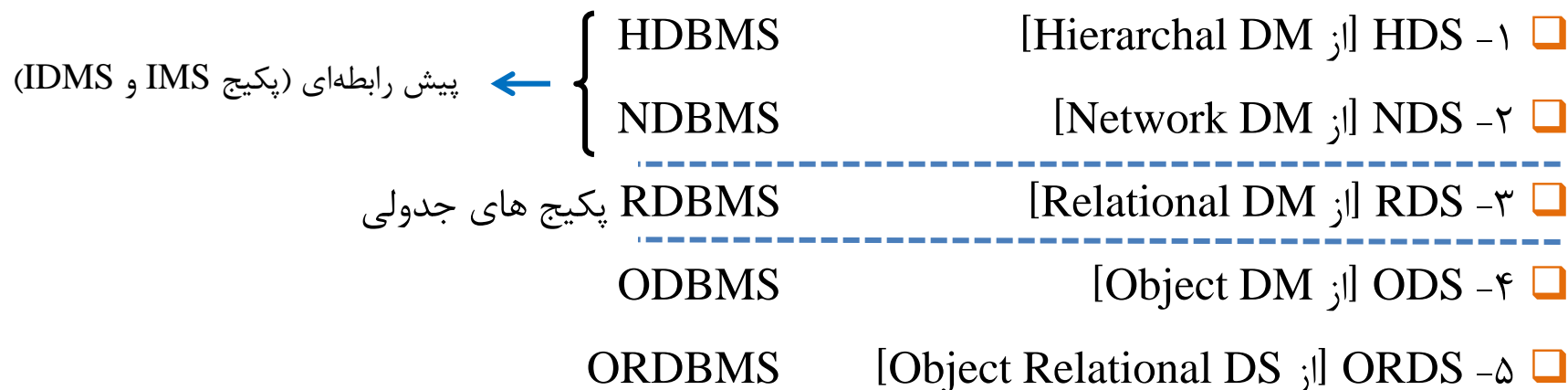
□ برای نمایش نوع موجودیت‌ها و ارتباط بین آنها در سطح
} منطقی
} فیزیکی

□ دلایل لزوم DS در حیطه پایگاهی:

- ۱- تامین کننده محیط فرافایلی (محیط انتزاعی)
- ۲- مبنا و چارچوب طراحی منطقی DB
- ۳- مبنا و چارچوب طراحی DBL
-
- ۴- مبنا و چارچوب طراحی خود DBMS
- ۵- ضابطه‌ای است برای مقایسه سیستم‌ها و ارزیابی آنها
- ۶- مبنایی است برای ایجاد و گسترش تکنیک‌های طراحی DB
- ۷- ...

□ DSها [در حیطه دانش و تکنولوژی DB]:

□ TDS - ساختار داده جدولی:

□ عنصر ساختاری اساسی در Relational Model (RM): مفهوم **رابطه**

□ رابطه [Relation]: یک مفهوم ریاضی است ...

□ اما از دید کاربر [در عمل]: نمایش جدولی دارد.

▪ فعلا به جای RDS می‌گوییم TDS.

اصطلاحات TDS:

 نوع جدول ← { نام جدول
نام و نوع ستون ها } برای نمایش نوع { موجودیت و/یا
ارتباط }

 سطر ← برای نمایش نمونه { موجودیت
ارتباط }

 ستون ← برای نمایش صفت

عنصر ساختاری اساسی:

 هر DS حداقل یک **عنصر ساختاری اساسی** دارد.

عنصری است که به کمک آن نوع موجودیت، نوع ارتباط، و یا هردو آنها را نمایش می‌دهیم.

 TDS فقط یک عنصر ساختاری اساسی دارد : همان **نوع جدول**

در HDS و NDS؟

TDB چیست؟ ☐

☐ از دید کاربر $\left\{ \begin{array}{l} \text{طراح} \\ \text{پیاده ساز AP} \\ \text{برنامه ساز AP} \end{array} \right\}$

☐ از لحاظ نوع: مجموعه‌ای است از تعدادی **نوع جدول** (که آنها را طراحی می‌کنیم)

☐ در سطح نمونه [از لحاظ محتوای داده‌ای]: مجموعه‌ای است از نمونه‌های متمایز یک [چند] **نوع سطر**

☐ نوع سطر را همان نوع جدول مشخص می‌کند.

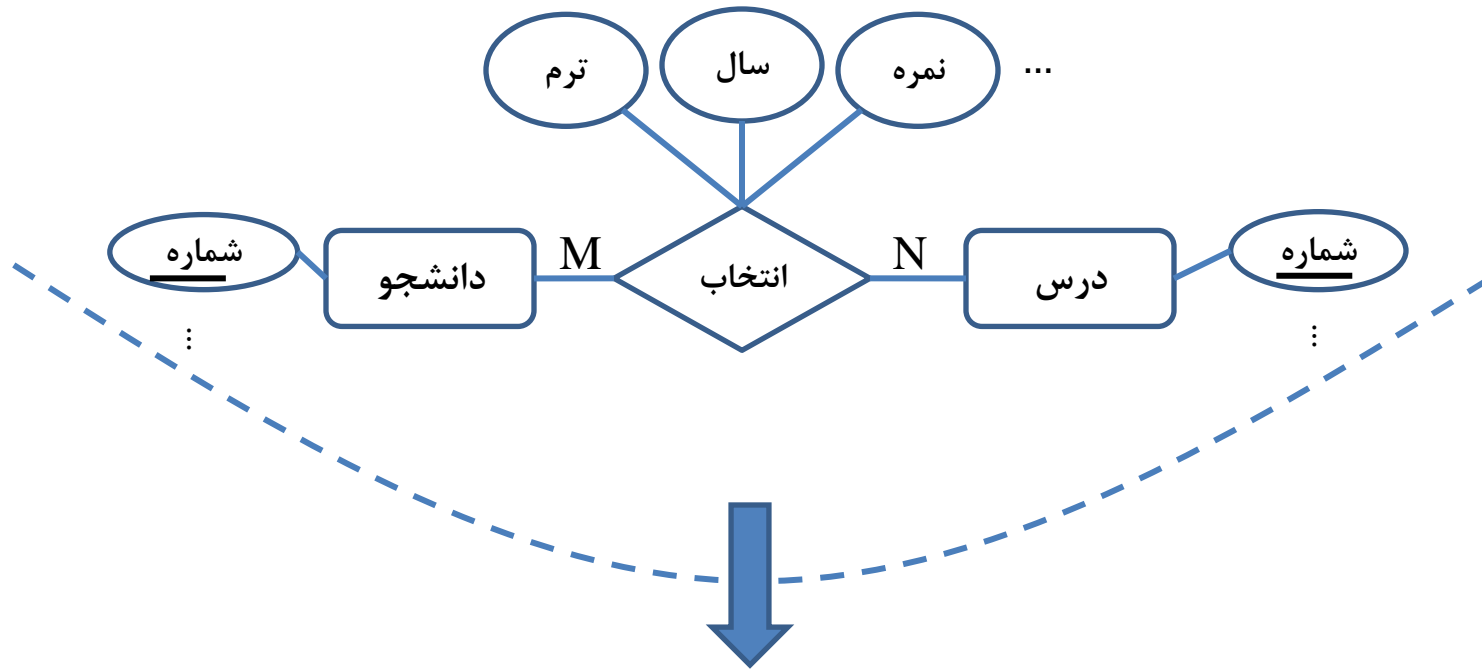

طراحی منطقی با TDS – رابطه چند به چند

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۸

چندی M:N مثال

مساله: تبدیل به TDB [با TDS]

سه نوع جدول لازم داریم:
 } برای هر نوع موجودیت یک نوع جدول
 } برای نوع ارتباط M:N یک نوع جدول

طراحی منطقی با TDS – رابطه چند به چند (ادامه)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۹

STT	<u>STID</u>	STNAME	STLEV	STMJR	STDEID
	777	st7	bs	phys	d11
	888	st8	ms	math	d12
	444	st4	ms	phys	d11
	:	:	:	:	:

COT	<u>COID</u>	COTITLE	CREDIT	COTYPE	CEDEID
	:	:	:	:	:
	co3	programming	4	t (تئوری)	d13
	:	:	:	:	:

طراحی منطقی با TDS – رابطه چند به چند (ادامه)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۱۰

STCOT

<u>STID</u>	<u>COID</u>	<u>TR</u>	<u>YR</u>	<u>GRADE</u>
:	:	:	:	:
888	co2	1	87	19
888	co3	1	87	10
444	co2	1	87	13

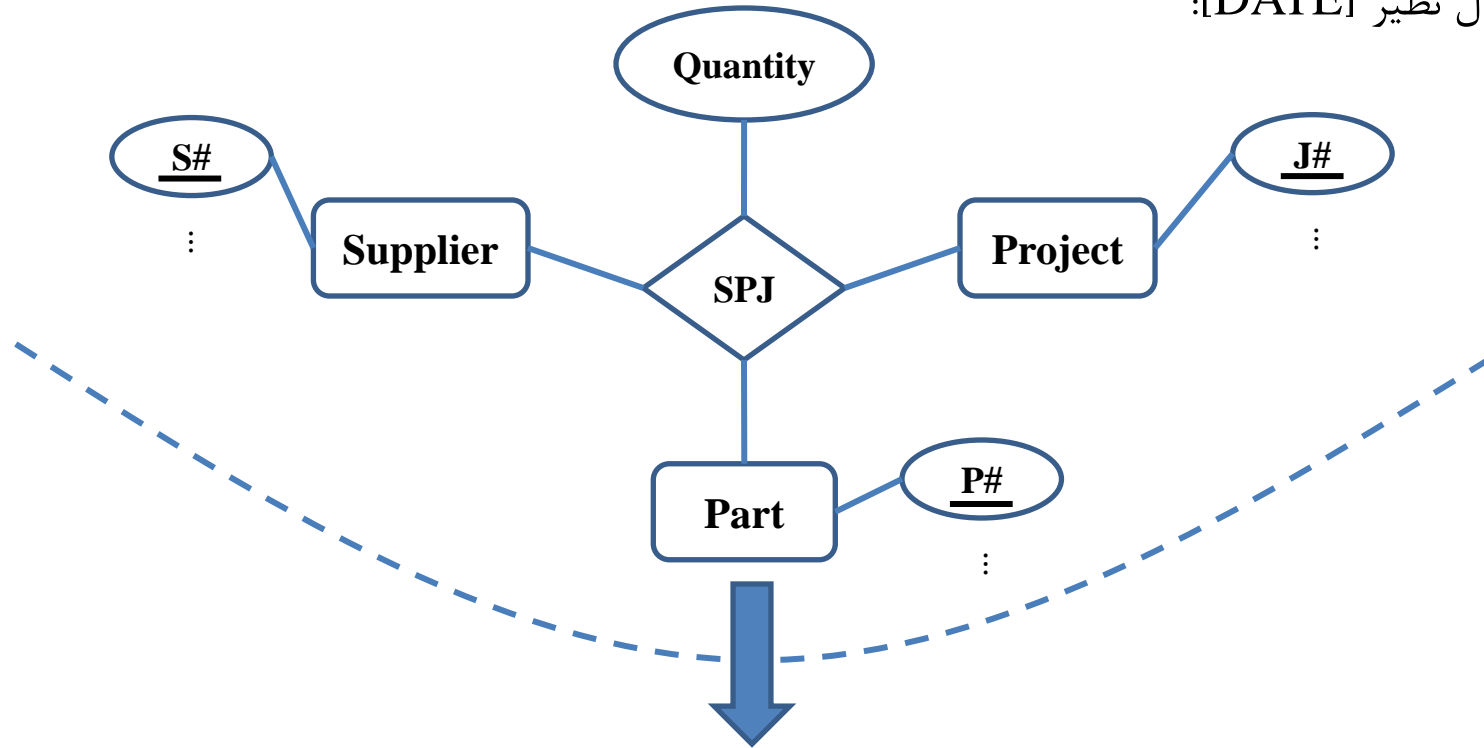

طراحی منطقی با TDS – رابطه چند به چند (ادامه)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۱۱

مثال نظیر [DATE]:

مساله: تبدیل به TDB [با TDS]

چهار نوع جدول داریم: } برای هر نوع موجودیت یک نوع جدول
برای نوع ارتباط یک نوع جدول

طراحی منطقی با TDS – رابطه چند به چند (ادامه)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

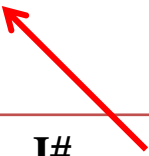
۱۲

Supplier	<u>S#</u>	SNAME	CITY	...
	s1	...	c1	...
	s2	...	c1	...
	:	:	:	:

Part	<u>P#</u>	PNAME	CITY	...
	p1	...	c1	...
	p2	...	c2	...
	:	:	:	:

Project	<u>J#</u>	JNAME	CITY	...
	j1	...	c2	...
	j2	...	c1	...
	:	:	:	:

طبق قواعد معنایی محیط ممکن است تاریخ هم جزو کلید بشود.

SPJ	<u>S#</u>	<u>P#</u>	<u>J#</u>	Date	QTY
	s1	p1	j1	d1	100
	s1	p1	j1	d2	50
	:	:	:	:	:

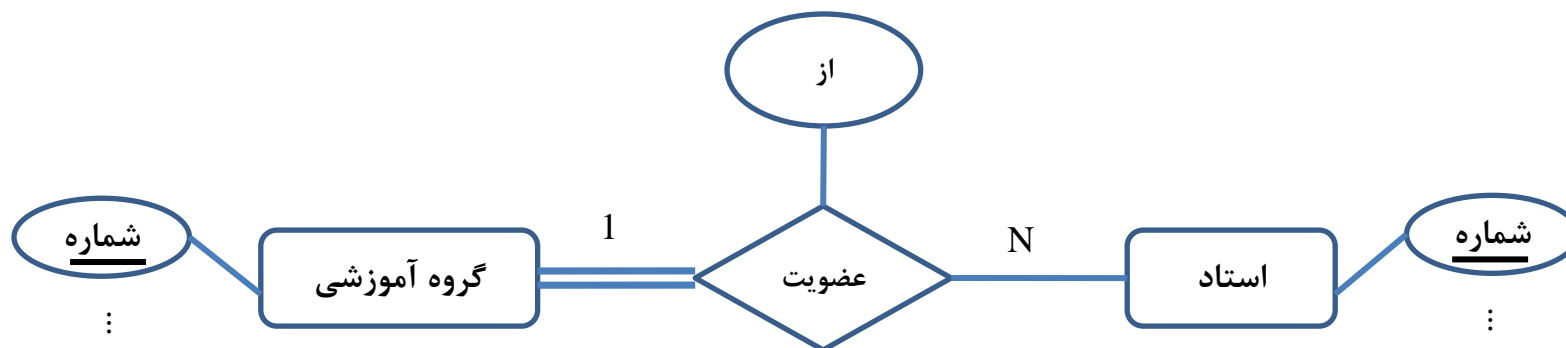

طراحی منطقی با TDS – رابطه یک به چند

۱۳

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

مثال چندی 1:N

□ دو نوع جدول داریم: ←
یکی برای نوع موجودیت سمت 1
یکی برای نوع موجودیت سمت N و نیز خود ارتباط

طراحی منطقی با TDS – رابطه یک به چند (ادامه)

۱۴

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

DEPT	<u>DEID</u>	DETITLE	...	DEPHONE
	D11	Phys	...	...
	D12	Math	...	...
	:	:	:	:

PROF	<u>PRID</u>	PRNAME	RANK	...	PRPHONE	FROM	<u>DEID</u>
	Pr100	...	استاد	...	...	d1	D13
	Pr200	...	استادیار	...	...	d2	D11
	Pr300	...	دانشیار	...	...	?	?

* ستون DEID در جدول PROF **کلید خارجی** است و با خط چین مشخص می‌شود.

کلید خارجی [کاربردی]: ستون c از جدول T1 در جدول T2 کلید خارجی است هرگاه در جدول T1 کلید

اصلی باشد.

در چه حالاتی استفاده از سه نوع جدول قابل توجیه است؟

طراحی منطقی با TDS – رابطه یک به یک

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۱۵

چندی 1:1

□ دو نوع جدول داریم: } یکی برای نوع موجودیت سمت 1 غیرالزامی
یکی برای نوع موجودیت سمت 1 الزامی و نیز خود ارتباط

طراحی منطقی با TDS – رابطه یک به یک (ادامه)

۱۶

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

یک طرز طراحی ممکن: ☐

DEPT	<u>DEID</u>	DETITLE	...	DEPHONE	<u>PRID</u>
	D11	Phys	...	...	...
	D12	Math	...	...	...
	:	:	:	:	:

PROF	<u>PRID</u>	PRNAME	RANK	...	PRPHONE
	Pr100	...	استاد	...	...
	Pr200	...	استادیار	...	...
	Pr300	...	دانشیار	...	...
	:	:	:	:	:

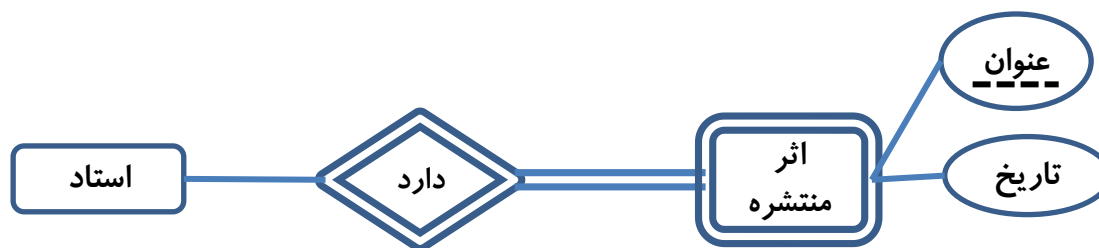
طرزهای دیگر طراحی؟

رابطه شناسا (رابطه موجودیت ضعیف)

□ دو نوع جدول داریم: ← یکی برای نوع موجودیت قوی } یکی برای نوع موجودیت ضعیف و رابطه (حاوی شناسه موجودیت قوی)

طراحی منطقی با TDS – رابطه شناسا (ادامه)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۱۸

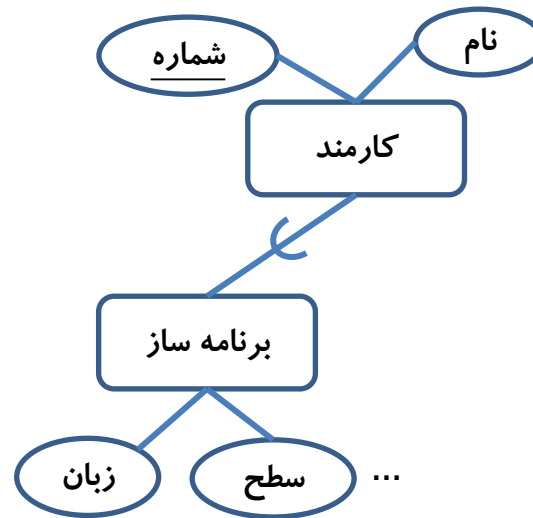
PUB	<u>PRID</u>	PTITLE	...	PDATE
	Pr100	Data Encryption...	...	...
	Pr100	Semantic Analysis of ...	...	...
	⋮	⋮	⋮	⋮

PROF	<u>PRID</u>	PRNAME	RANK	...	PRPHONE
	Pr100	...	استاد	...	...
	Pr200	...	استادیار	...	...
	Pr300	...	دانشیار	...	...
	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮

* PRID (کلید خارجی از جدول PROF) و TITLE کلید اصلی جدول انتشارات را تشکیل می‌دهند.

حذف و بروزرسانی در جدول PROF چه تاثیری بر PUB باید داشته باشد.

□ دو نوع جدول داریم: ← یکی برای زیرنوع موجودیت (حاوی صفات خاص زیرنوع و شناسه زیرنوع) یکی برای زبرنوع موجودیت (حاوی صفات عام یا مشترک)

طراحی منطقی با TDS – رابطه IS-A (ادامه)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۲۰

EMP	<u>EID</u>	ENAME	EBDATE	...	EPHONE
	E100	...	...	...	...
	E101	...	...	...	...
	E102	...	...	...	...
	⋮	⋮	⋮	⋮	⋮

PROG	<u>EID</u>	LANG	...	LEVEL
	E100	C++	...	...
	E102	Java	...	...
	⋮	⋮	⋮	⋮

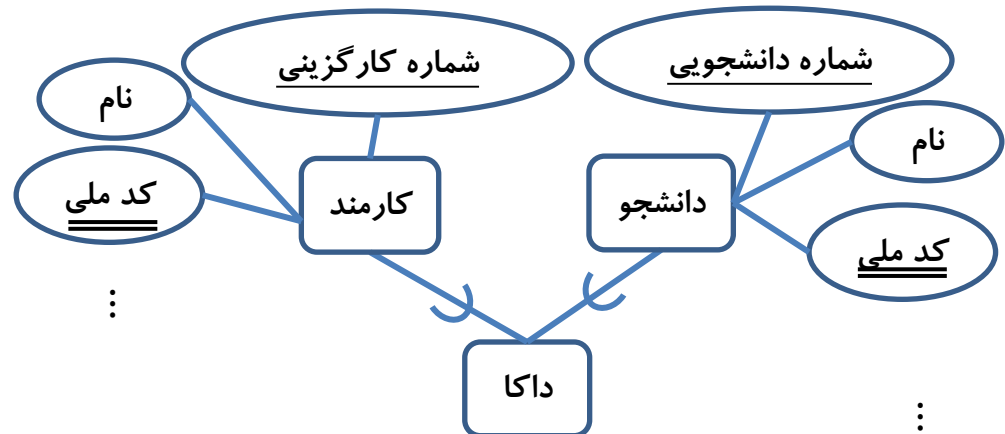
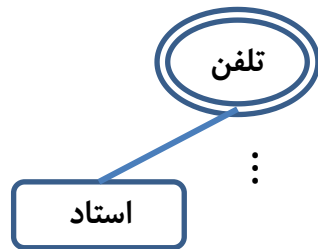
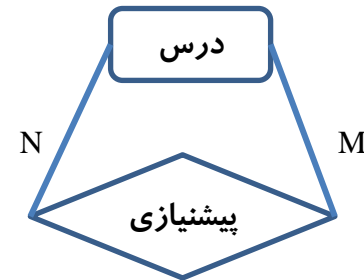
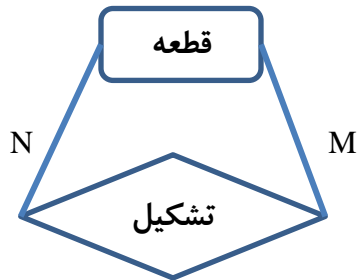
* EID (کلید خارجی از جدول EMP) کلید اصلی جدول PROG نیز می‌باشد.

حذف و بروزرسانی در جدول EMP چه تاثیری بر PROG باید داشته باشد (و بالعکس)؟

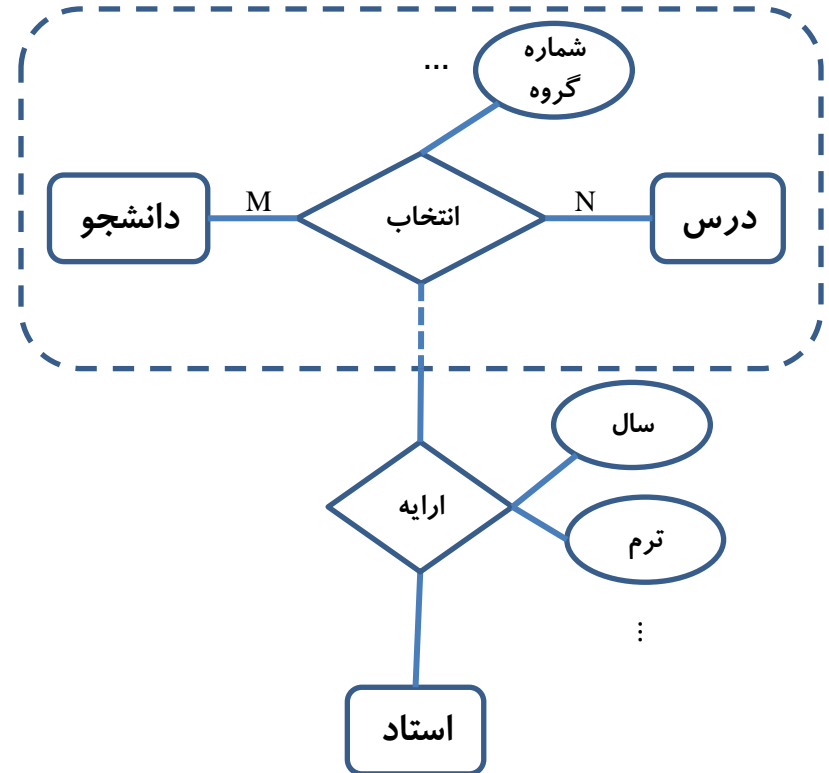
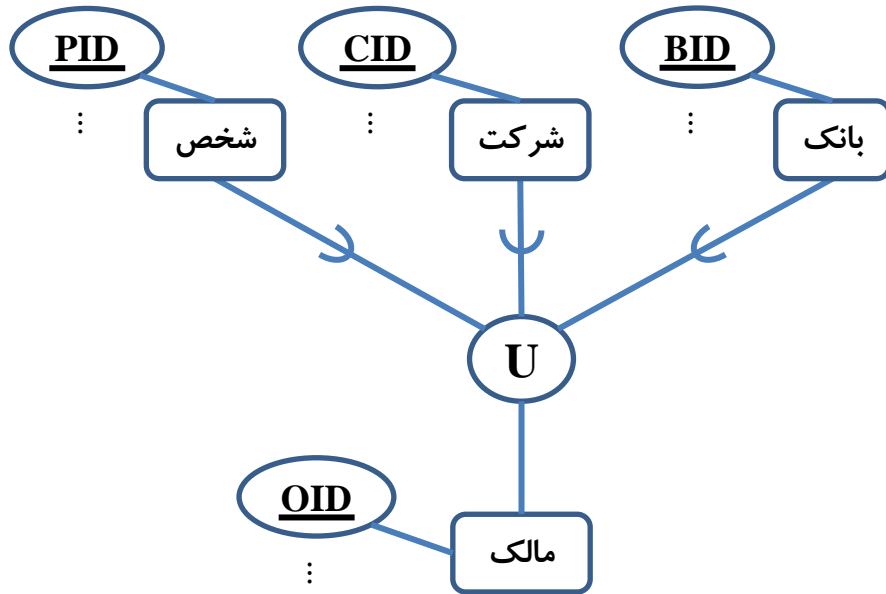

تمرین: TDB را برای مدلسازی‌های زیر طراحی کنید. □

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

تمرین: TDB را برای مدل‌سازی‌های زیر طراحی کنید.

Date Definition Language (DDL)
Date Manipulation Language (DML)
Data Control Language (DCL) } دستوره‌ای (SQL) Structured Query Language

CREATE TABLE ایجاد جدول
DROP TABLE حذف جدول
ALTER TABLE تغییر جدول } چند دستور از DDL

شمای پایگاه داده‌ها عبارت است از تعریف (توصیف) ساختارهای منطقی طراحی شده و نوعی برنامه است شامل تعدادی دستور برای تعریف و کنترل داده‌ها.

نکته: در دستورات SQL در دو طرف مقادیر متنی یا رشته‌ای از single quote استفاده می‌شود (بسیاری از سیستم‌های پایگاه داده double quote را هم می‌پذیرند) ولی در اطراف مقادیر عددی چیزی قرار نمی‌گیرد.

دستور تعریف جدول CREATE TABLE ☐

CREATE TABLE *TableName*

```
{ ( columnName dataType [NOT NULL | UNIQUE]
[DEFAULT defaultOption][CHECK (searchCondition)][, ...] ) }
[PRIMARY KEY (listOfColumns), ]
{ [UNIQUE (listOfColumns)][, ...] }
{ [FOREIGN KEY (listOfForeignKeyColumns)
REFERENCES ParentTableName [(listOfCandidateKeyColumns)],
[ON UPDATE referentialAction]
[ON DELETE referentialAction]][, ...] }
{ [CHECK (searchCondition)][, ...] }
```

تعریف جدول‌ها: شمای پایگاه جدولی

می‌توان جدول را به صورت موقت نیز (با استفاده از CREATE TEMPORARY TABLE) ایجاد کرد. جدول ☐

موقت حاوی داده‌های ناپایا است و پس از اینکه برنامه کاربر (SQL Session) اجرایش تمام بشود، این جدول توسط سیستم حذف می‌شود.

□ انواع داده‌های قابل استفاده در تعریف ستون‌ها عبارتند از:

□ کاراکتری: CHAR(n), VARCHAR(n)

□ بیتی: BIT [VARYING] (n)

□ عددی: NUMERIC(p, q), REAL, DECIMAL(p, q), INTEGER, SMALLINT,

FLOAT(p), DOUBLE PRECISION

□ زمانی: DATE, TIME, TIMESTAMP, INTERVAL

□ ....

□ در برخی DBMS ها، نوع داده‌های خاصی پشتیبانی می‌شود که امکان ذخیره، بازیابی و پردازش داده‌های

از آن نوع را برای کاربر تسهیل می‌نماید. به طور مثال نوع داده جغرافیایی در PostgreSQL.

شمای پایگاه داده جدولی:


```
CREATE TABLE STT
( STID          CHAR(8) NOT NULL ,
  STNAME        CHAR(25) ,
  STLEV         CHAR(12) ,
  STMJR         CHAR(20) ,
  STDEID        CHAR(4)
)
PRIMARY KEY STID ;
CHECK STMJR IN { 'bs', 'ms', 'doc', '???' }
```

```
CREATE TABLE COT
( COID          CHAR(6) NOT NULL ,
  COTITLE       CHAR(16) ,
  CREDIT        SMALLINT ,
  COTYPE        CHAR(1) ,
  CODEID        CHAR(4) ,
)
PRIMARY KEY COID ;
```

محدودیت صفتی (ستونی) [کلاز کنترلی]

CREATE TABLE SCT

(STID   CHAR(8) NOT NULL ,
COID   CHAR(6) NOT NULL ,
TR   CHAR(1) ,
YR   CHAR(5) ,
GRADE   DECIMAL(2 , 2)
)

PRIMARY KEY (STID, COID)

CHECK $0 \leq \text{GRADE} \leq 20$

محدودیت صفتی (ستونی) [کلاز کنترلی]

FOREIGN KEY (STID) REFERENCES STT (STID)

ON DELETE CASCADE

ON UPDATE CASCADE

FOREIGN KEY (COID) REFERENCES COT (COID)

ON DELETE CASCADE

ON UPDATE CASCADE

دستور حذف جدول DROP TABLE ☐

DROP TABLE *tablename* [CASCADE| RESTRICT]

DROP TABLE SCT

□ دستور تغییر جدول ALTER TABLE

ALTER TABLE *tableName* اضافه کردن ستون، تغییر تعریف ستون، حذف ستون و ...

[ADD [COLUMN] *columnName dataType* [NOT NULL] [UNIQUE]

[DEFAULT *defaultOption*] [CHECK (*searchCondition*)]]

[DROP [COLUMN] *columnName* [RESTRICT | CASCADE]]

[ADD [CONSTRAINT [*constraintName*]] *tableConstraintDefinition*]

[DROP [CONSTRAINT *constraintName* [RESTRICT | CASCADE]]

[ALTER [COLUMN] SET DEFAULT *defaultOption*]

[ALTER [COLUMN] DROP DEFAULT]

اضافه کردن ستون «وضعیت» به جدول اطلاعات دانشجو

ALTER TABLE STT

ADD COLUMN STATE CHAR(10)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

و نه دستورات

Data Manipulation (DM)

Data Definition (DD)

Data Controller (DC)

در شمای پایگاهی ← دستورات

این جدایی چه مزایایی دارد؟

سیستم با شمای پایگاهی چه می‌کند؟

اطلاعات موجود در آن را در جایی به نحوی ذخیره می‌کند. ← در تعدادی جدول

کاتالوگ سیستم

دیکشنری سیستم

مِتا داده‌ها

حاوی فراداده‌ها و داده‌های کنترلی در مورد داده‌های کاربران

مثالی از جدول‌های کاتالوگ:

SysTables

...	تعداد ستون	تاریخ	ایجاد کننده	نام جدول
	5	D1	C1	STT
	5	D2	C1	COT
	5	D2	C2	SCT
	⋮	⋮	⋮	⋮

جدولی که جدول‌ها را مدیریت می‌کند.

SysCols

...	طول	نوع	نام جدول	نام ستون
	8	CHAR	STT	STID
	25	CHAR	STT	STNAME
	⋮	⋮	⋮	⋮
	2,2	DEC	SCT	GR

جدولی که ستون‌ها را مدیریت می‌کند.

آیا برنامه ساز می تواند محتوای کاتالوگ را مستقیماً تغییر دهد؟ (با دستورات INSERT, DELETE, UPDATE)

تمرین: حداقل سه جدول دیگر برای کاتالوگ طراحی کنید.

تمرین: چه اطلاعاتی در کاتالوگ ذخیره می شود؟

□ عملیات در TDB : دستورهای DML

SELECT

بازیابی

INSERT

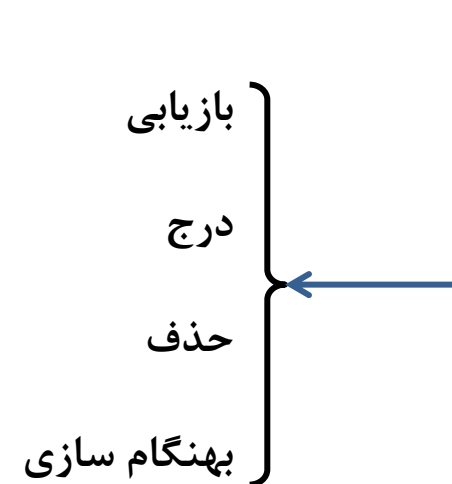
درج

DELETE

حذف

UPDATE

بهنگام سازی

دستور بازیابی SELECT ☐

```
SELECT [ALL | DISTINCT ] item(s) list  
FROM table(s) expression  
[WHERE condition(s)]  
[ORDER BY Col(s)]  
[GROUP BY Col(s)]  
[HAVING condition(s)]
```

☐ خروجی دستور SELECT یک جدول است.

☐ از DISTINCT برای حذف سطرهای تکراری در جدول نتیجه استفاده می‌شود.

☐ در شرط WHERE می‌توان از =، <>، <، >، <=، >=، LIKE، BETWEEN و IN استفاده کرد.


```
SELECT STT.STID AS SN,  
       STT.STNAME AS SName  
FROM STT  
WHERE STT.STMJR='phys'  
      AND  
       STT.STLEV='bs'
```



```
SELECT STT1.STID AS SN,  
       STT1.STNAME AS SName  
FROM STT AS STT1  
WHERE STT1.STMJR='phys'  
      AND  
       STT1.STLEV='bs'
```


یک کپی از جدول با نام جدید، نام‌گذاری جدول جواب:

(SELECT S.*

FROM S) AS MyS

■ مرتب شده:

ORDER BY SNAME یا 2

■ پیش فرض صعودی: (Ascending)

شماره ستون

■ نزولی (Descending): باید قید شود.

□ تمرین: روش دیگر؟

قابلیت‌های پیشرفته (Advanced features):

SELECT S#, CITY

FROM S

WHERE SNAME

$\left\{ \begin{array}{l} \text{LIKE} \\ \text{NOT LIKE} \end{array} \right\}$

'%N' → با N تمام شود

'M%' → با M شروع شود

'_ _ A _ _' → دقیقاً ۵ کاراکتر، کاراکتر سوم A

SELECT P#

FROM P

WHERE WEIGHT BETWEEN (5,15)

یا

WHERE WEIGHT >=5 AND WEIGHT <=15

BETWEEN

□ شماره قطعاتی را بدهید که وزن آنها بین ۵ و ۱۵ است.

NULL

SELECT S#, CITY

FROM S

WHERE STATUS

$\left\{ \begin{array}{l} \text{IS NULL} \\ \text{IS NOT NULL} \end{array} \right\}$

بررسی برخورد یک package با NULL؟

$tablename1$ op $tablename2$ [ALL] [CORRESPONDING [BY {column, [, column ...]}]]]

$op \in \left\{ \begin{array}{l} \text{UNION} \\ \text{UNION ALL} \\ \text{INTERSECT} \\ \text{EXCEPT} \end{array} \right\}$

☐ اگر از گزینه CORRESPONDING BY استفاده شود، عمل درخواست شده روی ستون‌های تصریح شده انجام می‌شود.

☐ اگر CORRESPONDING بدون BY استفاده شود، عمل درخواست شده روی ستون‌های مشترک انجام می‌شود.

☐ اگر از این گزینه استفاده نشود، عمل روی تمام ستون‌های دو جدول انجام می‌شود.

☐ شرط استفاده: برابری Heading: هم‌نامی و هم نوعی ستون (های) دو جدول

☐ **توجه:** حذف تکراری‌ها در نتیجه اجرای عملگرهای جبر مجموعه‌ها

عملگرهای جبر مجموعه‌ها (ادامه)

۴۰

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

```
SELECT S.S#,  
FROM S  
INTERSECT
```

شماره تهیه کنندگانی را بدهید که حداقل یک قطعه تولید می‌کنند.


```
SELECT SP.S#,  
FROM SP
```

```
SELECT SP.S#,  
FROM SP  
EXCEPT
```

تست سازگاری پایگاه داده‌ها:


```
SELECT S.S#,  
FROM S
```

مدل دیگر

SP *EXCEPT* S Using S# یا Corresponding by S#

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

شماره تهیه کنندگانی را بدهید که هیچ قطعه‌ای تولید نمی‌کنند.


```
SELECT S.S#,  
FROM S  
EXCEPT  
SELECT SP.S#,  
FROM SP
```

تمرین: این مثال‌ها به طرز دیگر هم نوشته شود. □

Aggregation Functions ☐

AVG ☐

MIN ☐

MAX ☐

SUM ☐

COUNT(*) و COUNT ☐

بیشینه وضعیت تهیه کنندگان در شهرهای c1 یا c2


```
SELECT MAX ( STATUS ) AS SMAX  
FROM S  
WHERE CITY='c1'  
OR  
CITY='c2'
```


بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

تعداد انواع قطعات تولیدی توسط تولیدکنندگان

```
SELECT COUNT (DISTINCT P#) AS N1  
FROM SP
```


تعداد انواع قطعات قابل تولید

```
SELECT COUNT (*) AS N2  
FROM P
```


تعداد کل قطعات تولیدی توسط s2

```
SELECT SUM (QTY) AS N3  
FROM SP  
WHERE S# = 's2'
```


NULL و توابع جمعی؟ (در سه پکیج بررسی شود)

GROUP BY

سطرهای جدول داده شده در کلاز FROM را گروه بندی می کند، به نحوی که مقدار ستون(های) گروه بندی در گروه یکسان است.

تعداد کل قطعات تولیدی توسط هر تولیدکننده


```
SELECT S# AS SN ,SUM (QTY) AS SQ  
FROM SP  
GROUP BY S#
```

SP
گروه بندی
شده

S#	P#	QTY
s1	p1	...
s1	p2	...
s1	p4	...
s2	p2	...
s2	p3	...
s3	p5	...
...	...	...

جدول جواب

SN	SQ
s1	280
s2	100
s3	203
...	...

در کلاز SELECT نمی توان نام ستونی را آورد که در کلاز GROUP BY نباشد، غیر از ستون هایی که با توابع جمعی به دست آمده اند.

HAVING ☐

☐ امکانی است برای دادن شرط یا شرایط ناظر به گروه سطرها

شماره تهیه کنندگانی را بدهید که بیش از ۱۰۰ قطعه تولید کرده‌اند.

SELECT S#

FROM SP

GROUP BY S#

HAVING SUM(QTY) > 100

تمرین : شماره دانشجویانی را بدهید که در ترم دوم سال ۸۷-۸۸ بیش از ۲۰ واحد گرفته باشند.

تمرین : شماره دانشجویانی را بدهید که در ترم دوم سال ۸۷-۸۸ بیش از ۷ درس گرفته باشند.

GROUP BY و HAVING در SQL افزونه‌اند، اما نوشتن QUERY بدون آنها پیچیده است.

HAVING بدون GROUP BY؟

به چند روش می‌توان یک کپی از جدول ساخت؟

روش اول

```
SELECT SNAME  
FROM S, SP  
WHERE SP.S# = S.S# AND SP.P# = 'p2'
```

شبیه سازی عملگر پیوند

قطعه 'p2' را بدهید:

تهیه کنندگان

نام

در جدول SP

در جدول S

مکانیزم اجرا از دید برنامه‌ساز:

- به ازای هر سطر جدول S، بررسی می‌کند که آیا S# آن در SP وجود دارد یا نه و P# آن سطر در SP، p2 است یا نه. اگر درست بود SNAME آن سطر جزو جواب است.

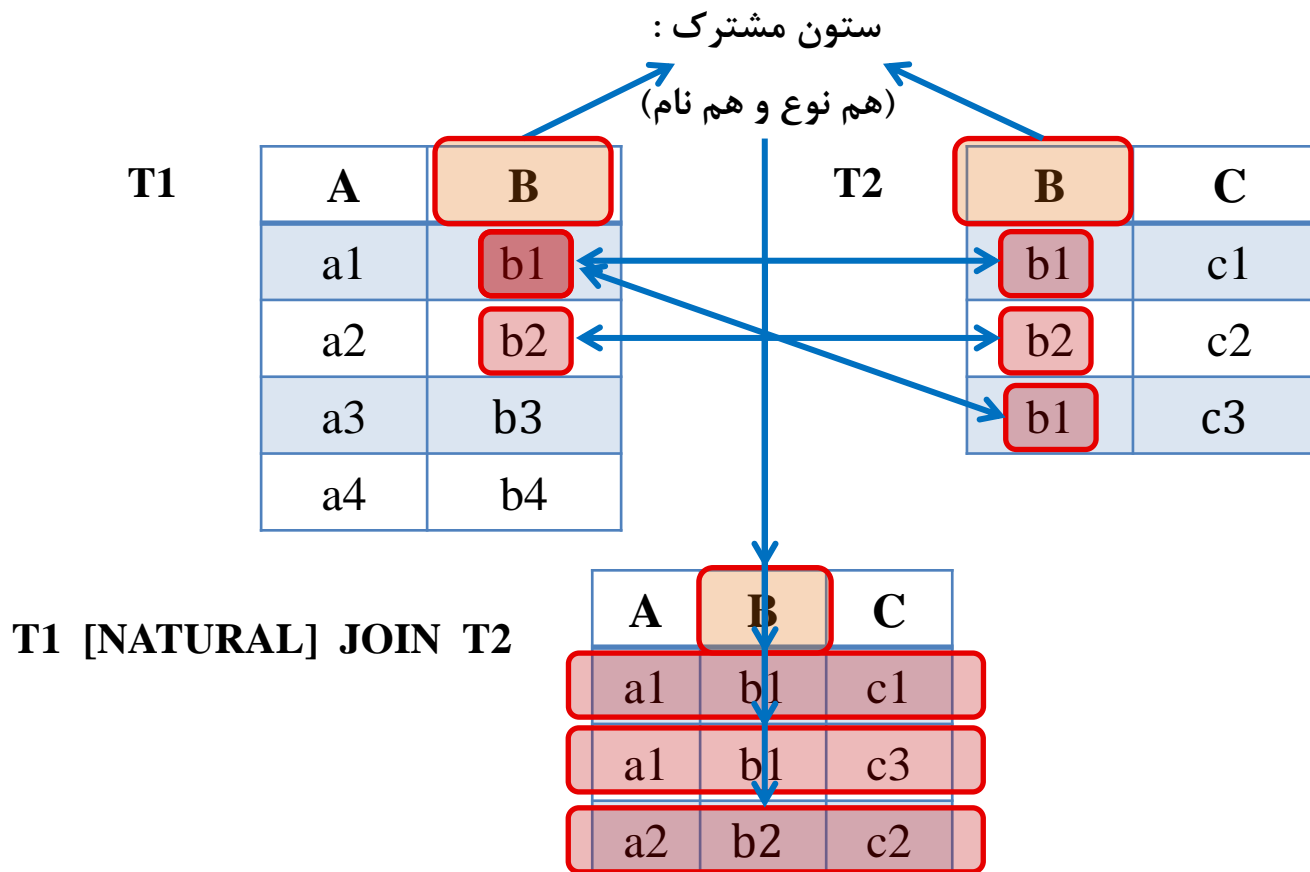
بازیابی از بیش از یک جدول – عملگر پیوند یا JOIN

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۴۸

پیوند: ارائه مقدماتی (غیر ریاضی) □

T1 [NATURAL] JOIN T2 □

بازیابی از بیش از یک جدول – عملگر پیوند یا JOIN (ادامه)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۴۹

□ توضیح مقدماتی عملگر پیوند:

□ صرف نظر از جزئیات تئوریک، سطرهای دو جدول را که در مقدار ستون(های) مشترکشان یکسان

است، به هم پیوند می‌زند.

روش دوم

```
SELECT SNAME
FROM S [NATURAL] JOIN SP
WHERE P# = 'p2'
```

نام تهیه کنندگان قطعه 'p2' را بدهید:

S

S#	SNAME	...
s1	sn1	...
s2	sn2	...
s3	sn3	...
s3	sn4	...
...	...	...

SP

S#	P#	QTY
s1	p1	100
s1	p2	120
s1	p3	500
s2	p1	50
...	...	...

S [NATURAL] JOIN SP

S#	SNAME	...	P#	QTY
s1	sn1	...	p1	100
s1	sn1	...	p2	120
s1	sn1	...	p3	500
s2	sn2	...	p1	50
...	...	...	...	...

بازیابی از بیش از یک جدول – زیرپرسش

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۵۰

```
SELECT T1.*, T2.*  
FROM T1, T2
```

ضرب دکارتی در SQL

زیر پرسش یا SubQuery

یک SELECT است در درون SELECT دیگر.

پرسش تو در تو

SELECT ...

⋮

SELECT ...

⋮

SELECT ...

⋮

Outer Query

Inner Query

بازیابی از بیش از یک جدول – عملگر تعلق

۵۱

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

□ IN و NOT IN: عملگر تعلق

روش سوم

SELECT SNAME

FROM S

WHERE S# IN (SELECT S# FROM SP

WHERE P# = 'p2')

روش چهارم

یا
= ANY

روش پنجم

یا
= SOME

عملگر تعلق

□ مکانیزم اجرا:

- سیستم ابتدا SELECT درونی را اجرا می‌کند، آنگاه به ازای هر سطر S بررسی می‌کند که S# در مجموعه جواب SELECT درونی هست یا نه.

بازیابی از بیش از یک جدول – پرسش های بهم بسته

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۵۲

دو پرسش درونی و بیرونی (در یک پرسش تو در تو) را **بهم بسته (Correlated)** گوئیم هر گار در کلاز WHERE پرسش درونی به ستونی از جدول موجود در کلاز FROM پرسش بیرونی، ارجاع داشته باشیم.

توجه: نحوه اجرای پرسش های **بهم بسته** با طرز اجرای پرسش های **ناهم بسته** متفاوت است: در حالت بهم بسته، سیستم پرسش درونی را به ازای هر سطر از جدول پرسش بیرونی یک بار اجرا می کند.

روش ششم

SELECT SNAME

FROM S

WHERE 'p2' IN (SELECT P# FROM SP
WHERE SP.S# = S.S#)

روش هفتم

یا

= ANY

روش هشتم

یا

= SOME

CORRELATED یا زیر پرسش بهم بسته

$$\text{theta} \in \left\{ \begin{array}{c} = \\ \neq \\ < \\ \leq \\ \geq \\ > \end{array} \right\} \quad \left\{ \begin{array}{ll} \text{theta} & \text{ANY} \\ \text{theta} & \text{SOME} \\ \text{theta} & \text{ALL} \end{array} \right\} \quad \square \text{ امکان}$$

شماره تهیه کنندگانی را بدهید که مقدار وضعیت آنها بیشینه نباشد.

1- SELECT S#

FROM S

WHERE STATUS < ANY (SELECT DISTINCT STATUS FROM S)

2- SELECT S#

FROM S

WHERE STATUS < (SELECT MAX (STATUS) FROM S)

چون جواب SELECT تک مقداری است نیازی به ANY نیست.

روش نهم


```
SELECT SNAME
FROM S
WHERE 0 < ( SELECT COUNT(*)
              FROM SP
              WHERE SP.S# = S.S#
              AND
              SP.P# = 'p2' )
```


سور وجودی (از حساب رابطه‌ای)

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

۵۵

روش دهم


```
SELECT SNAME
FROM S
WHERE EXIST ( SELECT *
                FROM SP
                WHERE SP.S# = S.S#
                AND
                SP.P# = 'p2' )
```

روش های دیگر ؟

دستورهای INSERT, UPDATE, DELETE ☐

درج INSERT: ☐

INSERT INTO *table-name*
VALUES (*one row*) | *subquery*

به‌نگام‌سازی UPDATE: ☐

UPDATE *table-name*
SET *col = value / scalar ...*
:
WHERE *condition(s) / subquery*

حذف DELETE: ☐

DELETE FROM *table-name*
WHERE *condition(s) / subquery*

درج سطری: سطر کامل – سطر ناقص:


```
INSERT INTO STT
VALUES { ( '222' , 'st2' , 'IT' , 'bs' , 'D17' )
        ( '333' , 'st3' , Null , 'ms' , Null ) }
```

درج گروهی:


```
CREATE TEMPORARY TABLE T1
( STN, .... )

INSERT INTO T1
( SELECT STT.*
  FROM STT
  WHERE STJ = 'comp'
  AND
  STL = 'ms' )
```


بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده ها

بهنگام سازی چند سطر:


```
UPDATE COT
SET CREDIT = '1'
WHERE COTYPE = 'p' AND CODEID = 'D11'
```

تعداد واحد تمام درس های عملی گروه آموزشی D11 را برابر یک کن. □

```
UPDATE STT
SET STID = 88104444
WHERE STID = 88107777

UPDATE STCOT
SET STID = 88104444
WHERE STID = 88107777
```

بهنگام سازی در بیش از یک جدول:

اگر دستور دوم اجرا نشود؟

نمره دانشجویان گروه آموزشی D111 در درس 'com222' در ترم دوم سال ۸۵-۸۶ را ناتمام

اعلان کن.

UPDATE STCOT

SET STCOT.GRADE = 'U'

WHERE STCOT.TR = '2' **AND** STCOT.YRYR = '85-86'

AND STCOT.COID = 'COM222'

AND STID **IN** (**SELECT** STID

FROM STT

WHERE STT.STDEID = 'D111') ;

حذف

۶۰

بخش سوم: طراحی منطقی پایگاه داده‌ها

حذف تکدرس: درس com111 را برای دانشجوی 88104444 حذف کنید.

DELETE FROM STOCOT

WHERE STID = 88104444

AND

COID = 'COM111'

آیا این حذف باید انتشار یابد؟

حذف از بیش از یک جدول:

DELETE FROM DEPT

WHERE DEID = 'D333'

UPDATE STT

SET STDEID = 'Null'

WHERE STDEID = 'D333'

☐ مطالعه شود :

☐ پرسش بازگشتی

☐ SQL ادغام شده

☐ SQL پویا

☐ نوشتن رویه

☐ نوشتن تابع

☐ امکانات شیء- رابطه‌ای

☐ مدیریت تراکنش

پرسش و پاسخ ...

amini@sharif.edu